

UCHWAŁA NR / /
Rady Miejskiej w Biskupcu
z dnia

**w sprawie rozpatrzenia skargi dotyczącej wyborów na Sołtysa i Rady
sołeckiej w Rzecku**

Na podstawie art. 18 ust. 1 oraz art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.), w związku z art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) oraz § 16 Statutu Sołectwa Rzeck stanowiącego załącznik nr 20 do uchwały nr XX/126/2000 Rady Miejskiej w Biskupcu z dnia 26 kwietnia 2000 r. o ustanowieniu statutów sołectw Gminy Biskupiec, Rada Miejska w Biskupcu uchwała co następuje:

§ 1

Po rozpoznaniu skargi mieszkańców Sołectwa Rzeck z dnia 4 lipca 2024 r. w sprawie wyborów na Sołtysa i Rady Sołeckiej w Rzecku, postanawia się odmówić stwierdzenia nieważności wyborów na Sołtysa i członków Rady Sołeckiej w Sołectwie Rzeck przeprowadzonych w dniu 28 czerwca 2024 r., z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącej Rady Miejskiej zobowiązując Przewodniczącą do ogłoszenia uchwały na terenie Sołectwa Rzeck w sposób zwyczajowo przyjęty.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Alina Radziszewska
Przewodnicząca Rady Miejskiej w Biskupcu

Uzasadnienie do Uchwały Rady Miejskiej w Biskupcu

Dnia 5 lipca 2024 r. do Urzędu Miejskiego w Biskupcu wpłynęła skarga trzydziestu pięciu mieszkańców Sołectwa Rzeck w sprawie wyborów na Sołtysa i Rady Sołeckiej w Rzecku.

Skarga mieszkańców dotyczyła przebiegu wyborów, które odbyły się w dniu 28 czerwca 2024 r. w świetlicy wiejskiej w Rzecku i zawierała wniosek o unieważnienie oraz ponowne przeprowadzenie wyborów w Sołectwie Rzeck.

Skarżący zarzucili w skardze następujące uchybienia co do przebiegu wyborów: komisja nie zwracała uwagi na skargi mieszkańców w sprawie osób niemieszkających i niezameldowanych w sołectwie, a biorących udział w głosowaniu, rozdawanie i wrzucanie do urny kart wyborczych w sposób niekontrolowany bez weryfikacji uprawnienia danej osoby do brania udziału w wyborach, wyniesienie kart do głosowania poza lokal wyborczy przez komisję, wypełnianie listy obecności i oświadczenia o zameldowaniu bez żadnej kontroli, rozdawanie kart wyborczych przez osoby spoza komisji, konieczność upominania się o karty do głosowania, otrzymanie przez wyborców kilku kart do głosowania oraz wyrwanie kartki z ręki jednemu z mieszkańców i skreślenie kandydata wbrew jego woli.

Ponadto skarżący wniesli o „sprawdzenie zgodności meldunków i deklarację zamieszkania w Rzecku osób wpisujących się na listę obecności”.

Skarga została rozpoznana przez Komisję rewizyjną Rady Miejskiej w Biskupcu, w tym Komisja rewizyjna przeprowadziła postępowanie wyjaśniające dotyczące przebiegu wyborów Sołtysa i Rady Sołeckiej w Sołectwie Rzeck w dniu 28 czerwca 2024 r. W szczególności Komisja rewizyjna przeprowadziła rozmowy z osobami obecnymi w lokalu wyborczym, a mianowicie: Zastępcą Burmistrza, protokolantem, członkiem komisji skrutacyjnej oraz mieszkanką Rzecka.

Z ustaleń dokonanych przez Komisję rewizyjną wynika, że:

- podczas czynności wyborczych panował chaos z uwagi na dużą ilość osób głosujących oraz podział mieszkańców sołectwa Rzeck na „dwa obozy”, optujące odpowiednio za wyborem dotychczasowego sołtysa oraz drugiego kandydata na sołtysa, jednakże chaos ten nie miał wpływu na wynik wyborów, jedynie utrudniał ich przebieg,

- nie stwierdzono przypadku wrzucenia do urny karty wyborczej przez osobę nieuprawnioną oraz żadna z osób głosujących nie złożyła oświadczenia, ażeby inna z głosujących osób nie była mieszkańcem sołectwa Rzeck,
- karty do głosowania zostały wydane osobom wpisanym na listę obecności osób biorących udział w głosowaniach,
- nie stwierdzono uchybień przy czynnościach wypełniania listy obecności,
- do komisji skrutacyjnej nie zostały zgłoszone żadne uwagi lub zastrzeżenia co do prawidłowości przebiegu wyborów,
- stwierdzono możliwość wydawania kart wyborczych przez osoby spoza komisji, nie miało to, jednakże wpływu na wynik wyborów, karty wyborcze trafiły bowiem do osób uprawnionych do głosowania,
- nie stwierdzono przypadku wyniesienia kart do głosowania poza lokal wyborczy przez komisję,
- nie stwierdzono przypadku otrzymania przez wyborców kilku kart do głosowania,
- nie stwierdzono przypadku wyrwania karty do głosowania z ręki jednemu z głosujących i skreślenia kandydata wbrew jego woli.

Rada Miejska w Biskupcu w tym miejscu odnosząc się do zawartego w skardze wniosku o „sprawdzenie zgodności meldunków i deklarację zamieszkania w Rzecku osób wpisujących się na listę obecności” oraz zarzutu o braku kontroli zameldowania osób głosujących, wskazuje, że z przepisu art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wyraźnie wynika, że prawo wybierania sołtysa i członków rady sołectkiej mają stali mieszkańcy sołectwa uprawnieni do głosowania. Przepis ten nie mówi natomiast o zameldowaniu. Brak jest zatem podstawy prawnej do kontrolowania miejsca zameldowania.

Odnosząc się do podniesionego w skardze zarzutu konieczności upominania się o karty do głosowania Rada Miejska w Biskupcu wskazuje, że nawet gdyby wystąpiła taka sytuacja to nie miałyby ona wpływu na wynik wyborów.

Następnie Rada Miejska w Biskupcu wskazuje, że zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami. W myśl natomiast art. 35 ust. 3 pkt 2 i 5 tejże ustawy, statut jednostki pomocniczej określa w szczególności zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej oraz zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej.

Statut Sołectwa Rzeck stanowiący załącznik nr 20 do uchwały nr XX/126/2000 Rady Miejskiej w Biskupcu z dnia 26 kwietnia 2000 r. o ustanowieniu statutowo sołectw Gminy Biskupiec, zawiera w rozdziale VIII „Nadzór nad działalnością Sołectwa”, przepisy prawa dotyczące nadzoru nad działalnością Sołectwa. Przepisy te nie przewidują wprost uprawnień nadzorczych co do stwierdzania ważności lub

nieważności wyborów sołtysa lub rady sołeckiej. Zastosowanie znajduje więc art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, w myśl którego „Rada gminy kontroluje działalność wójta, gminnych jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych gminy; w tym celu powołuje komisję rewizyjną”.

Kompetencję rady gminy w tym zakresie potwierdza również jednolite orzecznictwo sądów administracyjnych. Przykładowo Rada Miejska w Biskupcu wskazuje na tezę wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 22 lutego 2008 r., sygn. akt II SA/Rz 412/07, zgodnie z którą „Rada gminy realizując swe uprawnienia nadzorcze może wypowiadać się o ważności wyborów sołtysa i może je unieważnić, gdy okaże się, że przeprowadzono je z naruszeniem przepisów u.s.g., ustanawiających przesłanki ważności wyborów (art. 36 ust. 2), pod tym wszakże warunkiem, iż naruszenie to i możliwość jego wpływu na wynik wyborów zostało dowiedzione i znajduje uzasadnienie w zebranych materiale dowodowym”. W myśl natomiast tezy wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 30 września 2008 r. III SA/Wr 8/08 „Istnieje możliwość wypowiedzenia się przez radę gminy w sprawie ważności wyborów sołtysa w drodze uchwały”.

Zgodnie z art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym „Sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania. Analogiczne przepisy zawarte są również w § 16 Statutu Sołectwa Rzeck stanowiącego załącznik nr 20 do uchwały nr XX/126/2000 Rady Miejskiej w Biskupcu z dnia 26 kwietnia 2000 r. o ustanowieniu statutów sołectw Gminy Biskupiec określającym zasady i tryb wyboru sołtysa i rady sołeckiej.

W świetle powyższych ustaleń Rada Miejska w Biskupcu stwierdza, że wybory na Sołtysa i Rady Sołeckiej w Rzecku przeprowadzone w dniu 28 czerwca 2024 r. nie zostały przeprowadzone z naruszeniem art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, a także właściwymi przepisami prawa zawartymi w Statucie Sołectwa Rzeck.

Z tych względów, Rada Miejska w Biskupcu odmówiła stwierdzenia nieważności wyborów na Sołtysa i Rady Sołeckiej w Rzecku przeprowadzonych w dniu 28 czerwca 2024 r.